

(1859-1941) - francuski filozof, pisarz, przedstawiciel → intuicjonizmu i tzw. filozofii pędu życiowego. Zwrócił uwagę na → świadomość człowieka i szczególną rolę → intuicji w → poznaniu. Krytykował poznanie intelektualne, które upraszcza i deformuje, intuicję pojmował jako bezpośrednią znajomość rzeczy i wydarzeń, rodzaj → instynktu. Przedstawił teorię → "jaźni głębokiej" ("ja głębokiego"), czyli najgłębszej warstwy świadomości ukrytej pod powierzchnią osobowości "społecznej". Według niego → moralność ma dwa źródła: jedno zdominowane przez nakazy i zakazy moralne, drugie - wolne od nacisku społecznego, wspomagające twórcze siły jednostki. Uważał, że przyroda cechuje się różnorodnością i nieustannym rozwojem, który wypływa z wewnętrznych sił, z tzw. "pędu życiowego" (→ élan vital), czyli ustawicznego przewyższania oporu stawianego przez → materię, że jest to ekspansja na zewnątrz bez kresu i końca.

